

УСПП

« 21 » 11 2022 р.
№ 010200р - 1 - 435

**Голові Національного агентства з
питань запобігання корупції
Олександрові НОВІКОВУ**

Шановний Олександрові Федоровичу!

Український союз промисловців і підприємців (УСПП) висловлює Вам запевнення у глибокій повазі та звертається з наступним.

4 жовтня 2022 року УСПП отримав статус організації-спостерігача в діловій асоціації «Бізнес в ОЕСР» згідно рішення Виконавчого комітету цієї асоціації.

Ділова асоціація «Бізнес в ОЕСР» (*Business at OECD*) є об'єднанням федерацій промисловців, підприємців, роботодавців, яке офіційно діє при Організації економічної співпраці і розвитку (ОЕСР). *Business at OECD* формує позиції та бачення бізнес-співтовариства, які стають основою стратегій і рішень, ухвалених ОЕСР.

Діяльність УСПП в рамках *Business at OECD* спрямована на підтримку зусиль України із набуття членства в ОЕСР у відповідь на заявку на вступ до ОЕСР, яку Прем'єр-міністр України особисто подав 5 липня 2022 року від імені нашої Держави.

Після того, як Україна стане членом ОЕСР, статус УСПП як організації-спостерігача автоматично зміниться на повноправного члена *Business at OECD*.

Ініціативи *Business at OECD* направлені на розвиток конкурентоздатної економіки і вдосконалення бізнесу в інтересах сталого майбутнього, що неможливо без впровадження міжнародних антикорупційних стандартів.

Також, при УСПП діє Антикризисний штаб, метою роботи якого є напрацювання пропозицій, які покликані не лише знизити ризики прийняття неправильних рішень, але і попередити антикорупційні ризики.

Український союз промисловців і підприємців підтримує курс держави на подолання корупційних складових в усіх сферах, важливим кроком у чому є проведення консультацій щодо положень Державної антикорупційної програми.

11 листопада 2022 року відбулося громадське обговорення частини проєкту Державної антикорупційної програми (ДАП), яка присвячена державному та приватному секторам економіки.

Вважаємо, що розробка ДАП є важливим кроком для започаткування процесів, які сприятимуть подальшому розвитку України, посиленню національної безпеки та євроінтеграції.

Ми вдячні Вам за залучення УСПП до громадських обговорень та, користуючись нагодою, хочемо звернути Вашу увагу на ті моменти, які несуть певні ризики для державного та приватного секторів економіки, а також пропозиції щодо їх нівелювання.

Відповідно до проблематики, зазначеної у пп. 2.4.4 «Проблема. Високий рівень толерування корупції у приватному секторі економіки» «Окремою причиною високого рівня толерування корупції у приватному секторі економіки є складність своєчасного та ефективного відновлення порушених органами державної влади прав та законних інтересів суб'єктів господарювання. Контролюючі органи нерідко зловживають своїми повноваженнями, використовуючи надані інструменти адміністративного примусу. Судова ж система не завжди забезпечує належний захист порушених прав підприємців. Така ситуація призводить не лише до

низького рівня довіри представників бізнесу (як вітчизняного, так і міжнародного) до органів державної влади України, а й до низького рівня дотримання економічних свобод».

Окреслені причини є не окремими, а основними, що створює корупційні ризики. Ми вважаємо, що задля ефективності запроваджених заходів, саме боротьбі з причинами, а не наслідками повинна бути присвячена ДАП.

Так, запропоновані проектом ДАП заходи стосуються посилення відповідальності юридичних осіб приватного сектору, запровадження для них нових обов'язків (затвердження антикорупційної програми, стандартів, Кодексу доброчесності, введення нових штатних одиниць (внутрішнього аудитора, особи, відповідальної за антикорупційну політику в юридичній особі)), встановлення права на проведення перевірок таких осіб з боку НАЗК.

При цьому розширення дискреції у законодавстві, відсутність дієвих заходів з реформування судової системи, неоднозначність в тлумаченні норм чинного законодавства сприятиме зростанню корупції та призведе до нівелювання зусиль з її подолання.

Громадські організації та інші інститути громадянського суспільства знаходяться у стані постійного налагодження діалогу з органами державної влади і наполегливо доносять свою позицію. Але ми є лише дорадчим голосом без права реального впливу на рішення органів державної влади, що дозволяє останнім ігнорувати більшість наших пропозицій, рекомендацій та напрацювань, покладених відновити баланс інтересів.

Саме з цієї причини такий баланс постійно порушується, інтереси органів державної влади все більше переважають, що породжує нові корупційні ризики.

Зокрема, на сьогоднішній день закритий доступ до Реєстру заяв про повернення бюджетного відшкодування платників податків, що робить цей механізм непрозорим та корупційним. До УСПП та інших організацій та бізнес-асоціацій надходить дуже багато скарг від представників бізнесу щодо відмови в бюджетному відшкодуванні або затягуванні цієї процедури. Це позбавляє експортерів у необхідних для продовження діяльності оборотних коштах. При цьому є низка компаній, які регулярно отримують повернення ПДВ з бюджету. Громадськість та бізнес не має доступу до статистики та деталізованої інформації щодо стану бюджетного відшкодування, незважаючи на направлені запити, і можуть зробити висновки тільки по скаргам, які надходять до громадських організацій, асоціацій від представників бізнесу. При цьому саме непрозора процедура породжує корупцію, якою слід зайнятися саме антикорупційним органам. Кодекс доброчесності та посилення кримінальної відповідальності суб'єктів приватного права не допоможе, коли ціною питання є питання виживання бізнесу та можливість продовжувати свою діяльність.

Така ж сама ситуація складається і навколо процедури реєстрації податкових накладних, маніпулювання якою може зупинити будь-який бізнес.

Прикладом викривлення конкурентного середовища та поглиблення корупційних ризиків є проект Закону про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо запровадження спеціальних експортних процедур (№ 8166 від 01.11.2022), яким запропоновано введення режиму попереднього експортного депозиту у розмірі 15% від фактурної вартості експорту. Зазначений законопроект захищає інтереси декількох великих зернотрейдерів та направлений на знищення рівного конкурентного середовища та дрібних експортерів зерна. Цей законопроект містить ознаки корупції та вимагає надати оцінку не тільки в рамках антимонопольного, але і в рамках антикорупційного законодавства.

Вважаємо, що в умовах падіння економіки, необхідності збільшення ділової активності та відновлення економіки впровадження антикорупційної програми та стандартів юридичними особами повинно відбуватися спочатку на добровільній основі, як умова залучення інвестицій та виходу на нові ринки.

Встановлення відповідальності для юридичних осіб приватного сектору, особливо для малого та мікро бізнесу, може відбуватися за умови 100% фінансування всіх можливих витрат, пов'язаних із запровадженням відповідних заходів.

Тому вважаємо, що починати треба не з бізнесу, а з впровадження прозорих правил, дотримання балансу інтересів, справедливої судової системи, чіткого дотримання Закону, а тільки потім впроваджувати обов'язки та відповідальність для бізнесу.

Дякуємо за розуміння, висловлюємо готовність до довгострокового співробітництва на систематичній основі та пропонуємо спиратися на фаховий потенціал і можливості УСПП при підготовці тематичних заходів та залученні виступаючих і учасників обговорень.

З повагою

Президент УСПП

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'А.К.Кінах', written in a cursive style.

А.К.Кінах